

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับ และทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง ในประเด็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไทย” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) ใช้การศึกษาในลักษณะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและวัดผลเพียงครั้งเดียว (One – Shot Case Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้วิธีการให้ผู้ตอบกรอกรูปแบบสอบถามเอง (Self-Administration)

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนทั่วไปทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง โดยการเลือกในการศึกษาประเด็น “การสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับ และทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง ในประเด็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไทย” เนื่องจากนิตยสารในประเภทดังกล่าว กำลังแพร่หลายและได้รับความนิยมในกลุ่มตัวอย่างโดยรวมทั่วไปอย่างสูงในปัจจุบัน

จากข้อมูลพื้นฐานการทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550¹ ได้รายงานจำนวนประชากรในของ กรุงเทพมหานคร ดังนี้ ประชากรชายในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 2,727,574 คน ประชากรหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 2,988,674 คน รวมประชากรทั้ง 2 เพศในเขต กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวน 5,716,248 คน

ในการนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณจากตาราง ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูป โดยผู้ศึกษากำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือที่ระดับความคลาดเคลื่อนยอมรับไม่น้อยกว่า 5% เมื่อพิจารณาตาราง สูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยแทนค่า

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	ขนาดของประชากร
e	=	ความคลาดเคลื่อน

แทนค่าตามสูตรได้ผลดังนี้

$$n = \frac{5,716,248}{1 + 5,716,248(0.05)^2}$$

$$= 399.97 \quad \text{คน}$$

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อ่านนิตยสารประเภท กอสซิปบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน

¹“ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่องจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร,” <http://www.dopa.go.th/stat/y_stat50.html>, 31 ธันวาคม 2550.

การสุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) และแบ่งการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือการเจาะจงเลือกเก็บข้อมูลจากผู้ที่เคยอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยผู้ศึกษาจะขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง ที่พบในสถานที่ต่างๆ อันเป็นแหล่งชุมชนของกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายมากที่สุด อันได้แก่ ศูนย์การค้า สถาบันการศึกษา บริษัทเอกชนและแผงหนังสือทั่วไป ในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพื่อให้มีการกระจายของกลุ่มตัวอย่างให้มากที่สุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่องการสำรวจพฤติกรรม的开รับ และทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง ในประเด็นบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไทย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง รวม 5 ข้อ ประเด็นคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพและรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง ประเด็นคำถาม รวม 4 ข้อ ได้แก่ รายชื่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงที่กลุ่มตัวอย่างเคยอ่าน สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างมักอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงเป็นประจำ พฤติกรรมการได้มาซึ่งนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง และความรู้ในการอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง ในประเด็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไทย ประเด็นคำถาม รวม 23 ข้อ ได้แก่ ระดับของความน่าสนใจของนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ความน่าเชื่อถือในเนื้อหาของนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง การยอมรับในการนำเสนอรูปแบบในนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่างที่มี

ต่อนิตยสารประเภทดังกล่าว ความคิดเห็นต่อประเด็นเพื่อประโยชน์สาธารณะของนิตยสารประเภท กอสชิปปันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง ความเหมาะสมของวิธีการได้มาซึ่งภาพข่าวและเนื้อหาของนิตยสาร ประเภทกอสชิปปันเทิง และความคิดเห็นต่อประเด็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของนิตยสารประเภท กอสชิปปันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาสามารถแจกแจงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามสมมติฐาน การศึกษา ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1: ผู้อ่านนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้อ่านนิตยสาร ประเภท กอสชิปปันเทิง ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง

สมมติฐานข้อที่ 2: ผู้อ่านนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกัน มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้อ่านนิตยสาร ประเภท กอสชิปปันเทิง ในเขตกรุงเทพมหานคร

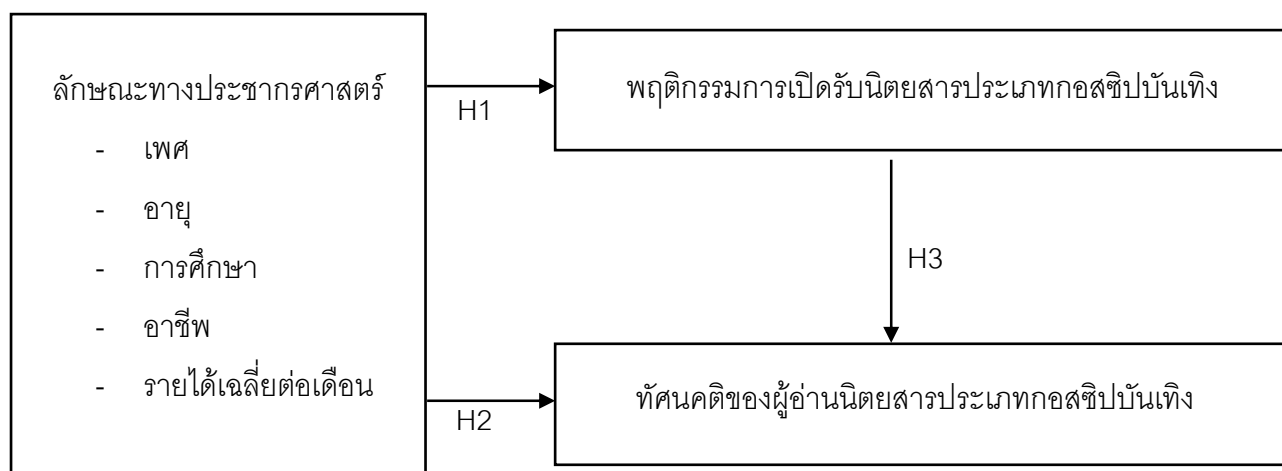
ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของผู้อ่านนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง

สมมติฐานข้อที่ 3: พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้อ่านนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง

ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของผู้อ่านนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง

ภาพที่ 3.1
แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัย

การออกแบบมาตรวัดและเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ

ผู้ศึกษาได้ออกแบบมาตรวัดและกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม โดยได้ออกแบบมาตรวัดของตัวแปรและตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปร ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์

1.1 เพศ

เพศชาย

เพศหญิง

1.2 อายุ

ต่ำกว่า 18 ปี

18 – 22 ปี

23 – 27 ปี

28 – 35 ปี

36 ปีขึ้นไป

1.3 การศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน

ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

นักเรียน/นักศึกษา

พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณ

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,001 – 15,000 บาท

15,001 – 20,000 บาท

20,001 – 30,000 บาท

สูงกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง

2.1 รายชื่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง

ซูบซิบ

เมาท์ซี

Gossip Star

Oops

Dara Daily Tabliod

TV Gossip

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 สถานที่ที่อ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง

บ้านตนเอง

บ้านญาติหรือคนรู้จัก

ที่ทำงาน

ห้องสมุด/โรงเรียน

ร้านหนังสือ/แผงหนังสือ

ร้านอาหาร/ร้านกาแฟ

สถานเสริมความงาม/ร้านเสริมสวย

บนรถ ระหว่างการเดินทาง

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 พฤติกรรมการได้มาซึ่งนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่ม

ตัวอย่าง

ตัวเอง

คนที่บ้านซื้ออ่าน

เช่าจากร้านหนังสือ

ยืมจากเพื่อน/คนรู้จัก

อ่านที่ทำงาน/ตามสถานบริการต่างๆ

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.4 ความถี่ในการอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง

4-6 ครั้ง/สัปดาห์

2-3 ครั้ง/สัปดาห์

1 ครั้ง/สัปดาห์

ติดตามอ่านเป็นบางสัปดาห์

ตอนที่ 3 ทักษะการอ่านนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิง

ผู้ศึกษาใช้สเกลในการวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนต่อการวัดทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

วิธีการแปลความหมาย โดยสามารถนำคะแนนของระดับความคิดเห็นมาหาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{คะแนนสูงสุดของระดับความคิดเห็น} &= 5 \\
 \text{คะแนนต่ำสุดของระดับความคิดเห็น} &= 1 \\
 \text{พิสัยของคะแนนเฉลี่ย} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\
 &= 5 - 1 \\
 &= 4 \\
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย} / \text{จำนวนชั้น} \\
 &= 4 / 5 \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ผลของการวัดทัศนคติที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิง จำนวน 23 ข้อของกลุ่มตัวอย่างได้จากการนำคะแนนของแบบสอบถามในส่วนดังกล่าว มารวมแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับต่างๆ ดังนี้

ข้อความด้านบวก จำนวน 16 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.7, 3.9, 3.10, 3.12, 3.15, 3.16, 3.17, 3.20, 3.21, 3.22, 3.23

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงในระดับ “เห็นด้วยมาก”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงในระดับ “เห็นด้วยน้อย”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสชิปปันเทิงในระดับ “เห็นด้วยน้อยที่สุด”

ข้อความด้านลบ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 3.6, 3.8, 3.11, 3.13, 3.14, 3.18, 3.19

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิป บันเทิงในระดับ “เห็นด้วยน้อยที่สุด”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิป บันเทิงในระดับ “เห็นด้วยน้อย”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิป บันเทิงในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิป บันเทิงในระดับ “เห็นด้วยมาก”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิป บันเทิงในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด”

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการทดสอบครั้งนี้ ได้มีการทดสอบเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง (Validity) และ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ เป็นผู้ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความเที่ยงตรงทางโครงสร้าง (Construct validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อพิจารณาว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมและมีความชัดเจนของถ้อยภาษาตรงตามประเด็นการศึกษา และสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือไม่

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบก่อน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบหาความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้เทคนิคการวัดความสอดคล้องภายในชุดเดียวกัน (Internal consistency method) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alfa Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package of Social Science)

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7387 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง เนื่องจากค่าที่ได้เป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 มาก นั้นหมายความว่า แบบสอบถามนี้สามารถนำมาใช้ในงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐานคือ การแจกแจงจำนวนค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อจัดรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาอธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง และทัศนคติต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) และการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

การประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ หลังจากที่ได้ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด เรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาตั้งรหัสของตัวแปรตามที่ได้กำหนดไว้ แล้วจึงบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window